

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

ANNO 1919

Ināra Voitkāne

autora vai autoru grupas vārds, uzvārds

Vēsturiski hronoloģiskais princips (tabulas)

Metodiskā materiāla struktūra

darba nosaukums

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”

aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”

Latvijas Universitātes realizētā projekta

**„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu
kompetences paaugstināšana”**

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,

LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2010

ESF projekts „Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārīzglītojošo mācību priekšmetu pedagogu kompetences paaugstināšana”

2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003, ESS2009/88

E - KULTUROLOĢIJA

**Vēsturiski hronoloģiskais princips (kopsavilkuma tabulas)
Metodiskā materiāla struktūra**

Tēma: Kultūra kā vērtība. Vērtību kopsavilkuma tabulas.

Mērķis:

Sekmēt kultūrizglītotas personības veidošanos, apzinot pasaules kultūras mantojumu, un veicināt kultūras daudzveidības kopainas izpratni, attīstot prasmes iesaistīties Latvijas un pasaules kultūras procesos.

Uzdevumi:

- Sekmēt savas kultūridentitātes apzināšanos pasaules kultūru kopainā;
- Noskaidrot jēdzienus;
- Salīdzināt, analizēt un vērtēt kultūras sasniegumus, liecības un informatīvos avotus;
- Izdarīt secinājumus.

Resursi:

- Darba lapas skolēnam (kopsavilkuma tabulas ar tekstu, darba lapas un vizuālais materiāls par kultūras vērtībām).
- Metodiskie ieteikumi skolotājiem.
- Kopsavilkuma tabulas par visiem kultūrvēsturiskiem periodiem. Izstrādāti šādi materiāli:
 - ✓ Dabas cilvēka radītās kultūrvērtības;
 - ✓ Divupes kultūrvērtības;
 - ✓ Ēģiptes kultūrvērtības;
 - ✓ Senebreju kultūrvērtības;
 - ✓ Senās Ķīnas radītās kultūrvērtības;
 - ✓ Senās Japānas radītās kultūrvērtības;
 - ✓ Senās Indijas radītās kultūrvērtības;
 - ✓ Senās Grieķijas kultūrvērtības;
 - ✓ Senās Romas kultūrvērtības;
 - ✓ Agrīnā kristietība;
 - ✓ Viduslaiku kultūras radītās kultūrvērtības;
 - ✓ Renesanses kultūras radītās kultūrvērtības;
 - ✓ 17. gs. kultūras radītās kultūrvērtības;
 - ✓ 18. gs. kultūras radītās kultūrvērtības;
 - ✓ 19. gs. kultūras radītās kultūrvērtības;
 - ✓ 20. gs. kultūras radītās kultūrvērtības.

Vērtību kopsavilkuma tabulas paraugs

Kultūra						
Laika periods	Pasaules uztvere /relīģija	Laikmeta filozofija/domāšana	Tehnoloģijas/zinātne	Mākslas izpausmes formas		
				Literatūra	Mūzika	Māksla (glezniecība, tēlniecība, arhitektūra)

Paredzamais rezultāts:

- Skolotājs piedāvātās kopsavilkuma tabulas var mainīt pēc saviem ieskatiem atbilstoši stundas tēmai. Piemēram, var apskatīt vienas kultūras kultūrvērtību kopainu, bet var apskatīt vērtību mainību dažādos gadsimtos, kultūrās.
- Skolēni aizpilda vērtību karti, izmantojot darba lapas (iespējams arī kopsavilkuma tabulas). Iespējams gan individuālais, gan grupu darbs. Veiksmīgi izpildīta tabula būs tad, ja skolēni paši analizēs, spēs secinājumus, salīdzināt. Būtiskais - kultūras kopainas izpratne, kultūras kā vērtību sistēmas apzināšana, indivīda prasmju izkopšana dalībai kultūras procesos.

Vērtību kartes paraugs

Vērtības	Grieķija	Roma	Viduslaiki	Renesanse	Apgaismība	Revolūciju laikmets	Modernisms	Postmodernisms
Ideāli								
Kultūrvaroņi								
Pasaules uztvere /relīģija								
Laikmeta filozofija/domāšana								
Tehnoloģijas/zinātne								
Zīmes/simboli								
Mākslas izpausmes formas (mūzika, literatūra, māksla)								

Izmantotie avoti:

1. Airaksinens T. Filosofijas pamati: mācību grāmata vidusskolām. –R.: Zvaigzne ABC, 2007.
2. Blūma D. Kultūras vēsture vārdos, jēdzienos un nosaukumos. –R.: RaKa, 2000.
3. Cielava S. Vispārīga mākslas vēsture, 1– 4 daļa. –R.: Zvaigzne ABC, 1998-2004.
4. Ērgle A., Purēns V., Sviestiņa I. Kulturoloģija. –R.: RaKa, 2009.
5. Jermolajeva J., Jermolajevs V., Mūrnieks A. Kultūras vēsture XX gadsimts. –R.: RaKa, 2002.
6. Gombrich A. Mākslas vēsture. – R. : Zvaigzne ABC, 1997.
7. Lapiņa M., Blūma D., Bartoševska V., Zitāne. Seno un viduslaiku kultūras vēsture vidusskolām, 1. daļa. –R.: RaKa, 1998.
8. Lapiņa M., Blūma D., Zitāne L. Jauno laiku kultūras vēsture vidusskolām, 2. daļa. –R.: RaKa, 1999.
9. Megi B. Filozofijas vēsture. –R.: Zvaigzne ABC, 2000.
10. Pasaules civilizācijas, 1-4 sējums. – R.: RaKa, 1998-2001.
11. Pasaules reliģijas / Tulk. no angļu val. – R.: Zvaigzne ABC, 2001.
12. Spodra A., Muižarāja I. Kulturoloģija vidusskolai. -R.: Zvaigzne ABC, 2010.
13. Taivāns L. G., Taivāne E. Reliģiju vēsture. –R.: Raka, 2003.
14. Zitāne L. Kultūras vēsture. Kultūras jēdziens un senie laiki: (Divupe, Ēģipte, Senebreju kultūra un agrīnā kristietība). – R.: RaKa, 1997.
15. Zitāne L. Kultūras vēsture. Senie laiki : (Indijas, Ķīnas, Japānas, Centrālamerikas un Dienvidamerikas tradicionālā kultūra). – R.: RaKa, 1998.
16. Zitāne L. Kultūras vēsture. Senie laiki : (antīkā kultūra un agrīnā kristietība). – R.: RaKa, 1998.
17. Zitāne L. Kultūras vēsture: viduslaiki un renesanse. – R.: RaKa, 2002.
18. Interneta adrese - <http://www.liis.lv/kultvest/>
19. Interneta adrese -<http://lv.wikipedia.org/>
20. Zitānes L. pieejamie metodiskie materiāli internetā - <http://www.gulbene.lv/index.php/met-drbs/228-kulturoloija>